

Väestörekisterikeskus
Befolkningsregistercentralen

Kunnanhallituksille
(pl. Ahvenanmaan kunnat)

pvm 23.2.2016

dnro 473/330/16

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Säpöuut/inkommit	
01.03.2016	
Dnro/Dnr	HEL 2016-001835
Tehtäväluokka	00 00 01
Uppgiftsklass	

ÄÄNESTYSALUEJAOTUKSEN MUUTTAMISEN ILMOITTAMINEN MAISTRAATILLE

1. Yleistä

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jolle sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden pinta-alasta taikka asukasmäärästä ei vaalilaissa ole tarkempia määräyksiä. Äänestysalueista päättää valtuusto.

Valtuuston päätöksellä muutettu äänestysaluejako on voimassa 15.10.2016 alkaen toimitettavissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä, jos valtuuston päätöksestä on ilmoitettu 28.4.2016 mennessä maistraatille.

Maistraatti ilmoittaa tietoonsa saamat äänestysaluejaon muutokset edelleen Väestörekisterikeskukselle, joka huolehtii siitä, että väestötietojärjestelmän rakennustietoihin merkitään jokaiselle rakennukselle oikea, valtuuston päätöksen mukainen tieto äänestysalueesta. Väestörekisterikeskus huolehtii myös siitä, että äänestysalueiden tiedot ovat ajan tasalla vaalitietojärjestelmässä silloin, kun äänestyspaikkojen tietojen ylläpito kulloinkin toimitettavaa vaalia varten alkaa.

Perustettaessa vaalien äänioikeusrekisteri väestötietojärjestelmän tiedoista äänioikeutetun äänestysalue määritellään hänen asuinrakennukselleen merkityn tiedon perusteella. Tämän perusteella määräytyy se, minkä äänestysalueen ja äänestyspaikan vaaliluetteloon henkilö kirjoitetaan, ts. missä hän voi vaalipäivänä äänestää.

Asunnottomien, laitoksissa asuvien ja ulkomailla vakinaisesti asuvien äänioikeutettujen äänestysalueen valtuusto määrää kunnan äänestysaluejaon muuttamista koskevassa päätöksessään.

2. Äänestysaluejaon muutoksen ilmoittaminen 28.4.2016 mennessä maistraatille

Vaalilain 8 § 2 momentin kirjainta noudattaen kunnan on ilmoitettava äänestysaluejaon muuttamista koskevasta valtuuston päätöksestä 30.4.2016 mennessä maistraatille, vuonna 2016 mainittu päivä osuu sunnuntaille, joten ilmoitus pyydetään tekemään perjantaihin 28.4.2016 mennessä.

Sujuvan ja virheettömän tiedonkulun varmistamiseksi maistraattia tulisi tiedottaa vireillä olevasta äänestysaluejaon muutoksesta jo hyvissä ajoin ennen

vaalilain määräämää takarajaa. Mikäli äänestysaluejaon muutoksesta 15.10.2016 alkaen on jo päätetty valtuustossa, vaalilaissa säädetty ilmoitus maistraatille tulisi tehdä viipymättä. Tarvittaessa maistraattien yhteystiedot ovat saatavilla sivuilta www.maistraatti.fi.

Käytännössä riittävä äänestysaluejaon muuttamista koskevan ilmoituksen sisältö on:

- ote valtuuston pöytäkirjasta
- ne kirjalliset selvitykset mahdollisine karttaliitteineen, joilla muutos on esitelty valtuuston päätöksen tekoa varten (voivat sisältyä em. otteeseen, jolloin ei ole tarvetta toimittaa erikseen)

Ilmoitukseen sisältyvissä asiakirjoissa tulee kaikissa tapauksissa olla yksilöitynä selkeästi, väestötietojärjestelmän ylläpidon edellyttämällä tavalla, mistä äänestysalueen jaotuksen muuttamisessa on asiallisesti kysymys. Äänestysaluejako rekisteröidään väestötietojärjestelmässä jokaisen yksittäisen rakennuksen tasolle asti, joten kunnan ilmoituksesta on käytävä selkeästi ilmi, mitkä alueet liittyvät yhteen, mitkä erotetaan jne. Selkeintä on, mikäli valtuuston päätöksen osana tai liitteenä on taulukko, jossa kuvataan rinnakkain vanha ja uusi äänestysaluejako esimerkiksi seuraavasti:

Vanha äänestys- alue	Uusi äänestysalue
001 Keskusta	001 Keskusta
002 Sivula	001 Keskusta
003 Laitala	002 Läntinen
004 Pirttimäki	003 Itäinen
005 Tupavuori	003 Itäinen

(Yllä oleva malli kuvaa tapausta, jossa kokonaisia äänestysalueita yhdistellään toisiinsa.)

Maistraatille ilmoitettu valtuuston päättämä äänestysaluejako on voimassa toistaiseksi, so. kaikissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä siihen saakka, kunnes sitä vaalilain määräämän järjestyksen mukaisesti uudestaan muutetaan.

Äänestysaluejaon muutoksia koskevan tietojen perille tulon varmistamiseksi Väestörekisterikeskus pyytää, että valtuuston päätöksestä ilmoitetaan sähköpostitse myös Väestörekisterikeskukselle; osoite vrk.vaalit@vrk.fi

3. Äänestysaluejaotuksen muutoksen rekisteröinti väestötietojärjestelmään

Äänestysaluejaon muutoksen rekisteröinnistä väestötietojärjestelmään, jolloin se tulee huomioiduksi kulloinkin toimeenpantavien vaalien äänioikeusrekisteriä perustettaessa, huolehtii käytännössä Väestörekisterikeskus.

Maistraatti ilmoittaa Väestörekisterikeskukselle kunnan äänestysaluejaon muuttamisesta heti sen jälkeen, kun se on saanut tietoonsa asiaa koskevan kunnan valtuuston päätöksen. Väestörekisterikeskus on tarpeen mukaan yhteydessä ao. kuntien ja maistraattien vastuuhenkilöihin ja voi pyytää näitä tarkistamaan äänestysaluejaon muutoksen rekisteröinnin tuloksia työn etenemisen mukaan.

Äänestysalue tieto on väestötietojärjestelmässä ensisijaisesti rakennuksen tieto, ja äänioikeutetun äänestysalue määritellään hänen vakituisen asuntonsa sijaintirakennukselle rekisteröidyn tiedon perusteella. Väestötietojärjestelmässä rakennuksen sijainti suhteessa kunnan äänestysaluejakoon on määriteltävissä seuraavien tietojen perusteella:

- voimassa olevan (vanhan) äänestysaluejaon mukaisen äänestysalueen tunnuksella
- rakennuksen ns. keskipisteen karttakoordinaateilla
- katuosoitteella
- sijaintikiinteistön tunnuksella

Äänestysaluejaon muutos on sen rekisteröinnin tarpeiden kannalta käytännöllisintä määritellä joko muutoksina suhteessa vanhaan äänestysaluejakoon (milloin kysymyksessä on yksinkertaisesti kokonaisten vanhojen äänestysalueiden yhdisteleminen uusiksi äänestysalueiksi) tai piirtämällä kunnan käytössä olevassa paikkatieto-ohjelmassa uudet äänestysaluerajat.

Mikäli äänestysaluejaon muutoksessa on kysymys kahden tai useamman äänestysalueen yhdistämisestä, muutoksen rekisteröinti on teknisesti yksinkertainen toimenpide, eikä sen toteuttamiseksi tarvita kunnalta muita tietoja kuin pelkkä sanallinen selvitys ja siihen mahdollisesti liitettävä yleisluontoinen karttapiirros.

Kun äänestysaluejaon muutoksessa on kysymyksessä vanhojen äänestysalueiden jakaminen uudella tavalla, toteutetaan äänestysalumuutosten rekisteröinti paikkatietotekniikan avulla, käyttäen kunnalta saatavia tietoja äänestysalueiden uusista rajoista sekä väestötietojärjestelmässä olevia tietoja rakennusten sijainnista karttapohjalla (rakennusten keskipisteiden koordinaatit).

Tässä tapauksessa sen lisäksi, että valtuuston päätöksestä ilmoitetaan määräajassa maistraatille siten kuin vaalilaki edellyttää, päätöksen mukaiset äänestysalueiden rajat tulee toimittaa sähköisessä muodossa Väestörekisterikeskukseen Pauli Pekkaselle, puh. 0295 535 282, sähköposti: etunimi.sukunimi@vrk.fi.

Äänestysaluerajat pyydetään toimittamaan Mapinfo formaatin siirtotiedostoina KKJ-peruskoordinaatistossa tai ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. *Tarvittaessa tiedot uusien äänestysalueiden rajoista voidaan toimittaa muullakin tavalla, mutta tästä tulee sopia hyvissä ajoin Väestörekisterikeskuksen em. yhteyshenkilön kanssa.*

Kunnan äänestysaluejakoa määriteltäessä tulisi huolehtia siitä, että mikään äänestysalue ei muodostu äänestäjämäärältään niin suureksi, että siitä aiheutuu haittaa äänestäjille äänestyspaikan ruuhkautumisena ja toisaalta vaalilautakunnan alustavan tuloslaskennan hidastumisena vaalipäivän iltana, jolloin koko kunnan tuloslaskenta viivästyy.

Tarvittaessa kunnan äänestysalueiden jakaminen tarkoituksenmukaisella tavalla äänestäjämäärältään pienempiin tai tasaisemmin jakautuneisiin alueisiin käy helposti em. tavalla eli määrittelemällä uusien äänestysalueiden rajat kar-

talla / paikkatieto-ohjelmassa ja toimittamalla tiedot rajoista Väestörekisterikeskukselle.

Kuntaliitokset

Lokakuun 15. päivänä 2016 voimaan tulevassa äänestysaluejaotuksessa ennakoidaan tammikuun 1. päivänä 2017 voimaan tulevat kuntajaotuksen muutokset.

Silloin kun valtioneuvoston tai valtiovarainministeriön päätös kuntajaotuksen muuttamisesta johtaa tarpeeseen tarkistaa äänestysaluejako (esim. äänestysalumerointi on muutettava, kun kuntaan tulee liitoksessa uusia äänestysalueita, tai äänestysalue/alueita poistuu), on valtuuston tai uutta kuntaa perustettaessa yhdistymishallituksen tehtävä päätös laajentuvan / perustettavan uuden kunnan äänestysaluejaotuksesta. Kokokuntaliitoksissa äänestysaluejako koskeva päätös tulee poikkeuksetta aina tehtäväksi.

Milloin kuntajaotuksen muuttamista koskeva päätös on tehty niin aikaisessa vaiheessa, että äänestysaluejako ehditään muuttaa ja ilmoittaa maistraatille 30.4.2016 mennessä, on menettely samanlainen kuin normaalisti äänestysaluejaon muutostilanteissa ja tarvittaessa voidaan päättää esim. äänestysalueiden yhdistämisestä, jakamisesta tai niiden välisten rajojen muuttamisesta.

Milloin äänestysaluejaon muutosta ei ehditä kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen aikataulun takia ilmoittamaan maistraatille ennen 30.4.2016, kunta tai kuntaliitoksen yhdistymishallitus voi vain tarkistaa äänestysaluejaon numeroilma-olemassa olleet äänestysalueet uudelleen, mutta äänestysalueiden välisiä rajoja ei enää näin myöhäisessä vaiheessa voida muuttaa.

4. Kunnan rakennusvalvonnan tietoon ja noudatettavaksi

Kunnan rakennusvalvonta huolehtii siitä, että kaikille uusille rakennuksille rekisteröidään oikea tieto äänestysalueesta jo siinä vaiheessa, kun rakennuslupa myönnetään ja luvan mukaiset uudisrakennuksen tiedot ilmoitetaan Väestörekisterikeskukselle (sähköisesti) tai maistraatille (paperilomakkeella) väestötietojärjestelmään rekisteröimistä varten. Täten rakennuksella on valmiina tieto äänestysalueesta jo silloin, kun ensimmäiset asukkaat muuttavat siihen.

Kun kunnassa muutetaan äänestysaluejako, päätöksen valmistelusta vastaavien on tiedotettava asiasta kunnan rakennusvalvontaa ja varmistuttava siitä, että rakennusvalvonta ilmoittaa heinäkuussa myönnettäville rakennusluville äänestysaluetiedon vanhan jaon mukaisesti, mutta **elokuusta alkaen myönnettäville rakennusluville jo uuden, 15. lokakuuta voimaan tulevan jaon mukaisen äänestysaluetiedon**. Tiedot elokuussa myönnettyistä rakennusluvista ilmoitetaan ja rekisteröidään väestötietojärjestelmään syyskuun aikana, jolloin väestötietojärjestelmässä on jo siirretty käyttämään 15. lokakuuta alkaen toimitettavissa vaaleissa noudatettavaa äänestysaluejako.

Väestörekisterikeskuksen yhteyshenkilöt, jotka on mainittu tämän kirjeen lopussa, antavat asiasta tarvittaessa lisätietoja ja -ohjeita.

5. Äänestysalueiden ja vaalipäivän äänestyspaikkojen tiedot

Äänestysalueen numerotunnus

Äänestysalueen pakollisena tietona on numerotunnus, myös niissä tapauksissa kun kunnassa on vain yksi äänestysalue = kuntaa ei ole jaettu äänestysalueisiin. Kunnan ainoan äänestysalueen numerotunnus on aina 001.

Äänestysalueen numerotunnus on väliltä 001-999 ja numeron perään on tarvittaessa mahdollista lisätä iso kirjain (A, B...) eli ns. jakokirjain. Äänestysalueet numeroidaan yleensä 001:stä alkaen ilman välejä ja jakokirjainten käyttö on poikkeuksellista.

Äänestysalueen nimi

Äänestysalueelle voidaan antaa nimi, mikäli kunnassa on enemmän kuin yksi äänestysalue. (Kunta, jossa on vain yksi äänestysalue voi antaa äänestysalueelleen kunnan nimen.) Äänestysalueen nimi tulostetaan ilmoituskortille ja sen tulisi olla äänestäjän kannalta mahdollisimman selkeä ja kuvaava. Kaupungin/kunnanosien, kylien ja vastaavien yhdyskuntarakenteeseen viittaavien selkeiden ja asukkaiden yleisesti tuntemien paikannimien käyttö on suositeltavaa. Useammalle äänestysalueelle voidaan antaa sama nimi, jos se on perusteltua (esim. iso kaupunginosa), mutta tällöin nimen perään tulee liittää iso kirjain tai roomalainen numero erottamaan saman nimiset äänestysalueet toisistaan.

Esimerkkejä:

Ullanlinna A, Ullanlinna B ja Ullanlinna C.
Keskusta I, Keskusta II.

Äänestysalueen nimenä ei tulisi käyttää äänestyspaikan nimeä, mm. siksi, että molemmat tulostetaan ilmoituskortille. Äänestyspaikan muuttuminen aiheuttaisi tässä tapauksessa myös tarpeen muuttaa äänestysalueen nimi (vaikka kysymyksessä olisi vain tilapäiseksi tarkoitettu, esim. remontin takia tehty äänestysalueen äänestyspaikan vaihto).

Vaalipäivän äänestyspaikan nimi

Jokaiselle äänestysalueelle nimetään äänestyspaikka, jossa kyseisen äänestysalueen vaaliluetteloon merkityt äänioikeutetut voivat käydä vaalipäivänä äänestämässä. Äänestyspaikan nimi tulostetaan kunnan päätöksen mukaisena ilmoituskortille ja, kuten äänestysalueen nimen, sen tulisi olla äänestysalueella asuvan äänestäjän kannalta mahdollisimman selkeä ja kuvaava ja auttaa löytämään paikan päälle. Vaalipäivän äänestyspaikat ovat yleisesti kouluja tai muita kunnan toimipaikkoja ja niiden vakiintuneiden virallisten nimien (jotka oletettavasti löytyvät paikan päällä olevista opasteista, kylteistä ja vastaavista) on luontevin ratkaisu.

Esimerkkejä vaalipäivän äänestyspaikan nimeämisestä:

Lintumetsän koulu
Kaupungintalo

Vaalipäivän äänestyspaikan käyntiosoite

Äänestyspaikan käyntiosoite tulostetaan ilmoituskortille ja kuten äänestyspaikan nimi, se on äänestyspaikan käytännön tavoitettavuuden kannalta oleellinen tieto. Äänestyspaikalle ilmoitettavan osoitteen tulee olla nimenomaan käynti- eikä postiosoite: kysymyksessähän on äänestäjille kerrottava osoite paikalle menoa varten. Äänestyspaikan osoitteeseen ei täten kuulu tieto postinumerosta eikä postitoimipaikasta.

Esimerkkejä äänestyspaikkojen osoitteista:

Keskuskatu 4

Puistokatu 20, 2. kerroksen aula

Torikatu 2, käynti Kirkkokujan kautta

Vaalitietojärjestelmän pohjatiedoista voi tarkastella kaikkien kuntien äänestysalue- ja äänestyspaikkatietoja ja todeta, minkälaisia ratkaisuja nimien ja osoitteiden suhteen muissa kunnissa on tehty.

Erityisryhmien äänestysalue

Äänestysaluejaon muuttamista koskevassa kunnanvaltuuston päätöksessä on ratkaistava myös, mikä kunnan äänestysalueista on käytössä niillä kunnan äänioikeutetuilla, joita ei ole merkitty väestötietojärjestelmässä asuvaksi minäkään kiinteistön (rakennuksen ja huoneiston) kohdalle. Vailla vakinaista asuntoa olevien sekä hoito- ym. laitoksissa asuvien kuntalaisten lisäksi tähän ryhmään kuuluu kunnan ns. poissa oleva väestö, eli ulkomailla vakinaisesti asuvat Suomen kansalaiset (ulkosuomalaiset).

Kunnallisvaaleissa ulkosuomalaisilla ei ole äänioikeutta, mutta eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa heillä on mahdollisuus äänestää myös vaalipäivänä ns. väestökirjanpitokunnassaan poissa olevan väestön äänestysalueeksi määrätyn äänestysalueen äänestyspaikassa.

Kun kunta päättää ei kiinteistöllä asuvaksi merkittyjen äänioikeutettujen äänestysalueen, maistraatti merkitsee sen hoitolaitosten sekä asunnottomien ja tietymättömissä olevien ym. erityisryhmien äänestysalueeksi. Väestökisterikeskus puolestaan merkitsee automaattisesti ja oletusarvoisesti saman äänestysalueen myös ulkosuomalaisten äänestysalueeksi. Poikkeuksen tästä tekee Helsinki, jolla on tapausten suuren lukumäärän vuoksi oma erillinen äänestysalue asunnottomille ym. helsinkiläisille ja oma erillinen äänestysalue ulkosuomalaisille.

Yleisesti erityisryhmien äänestysalueeksi on valittu ja päätetty jokin mahdollisimman hyvien kulkuyhteyksien piirissä oleva kunnan äänestysalue (äänestyspaikka).

6. Äänestysaluejaotuksen muutoksen ilmoittamisessa noudatettava aikataulu

- tieto äänestysaluejaotuksen muuttamista koskevasta valtuuston päätöksestä kunnalta maistraatille välittömästi, kaikissa tapauksissa **viimeistään perjantaina 28.4.2016** (vaalilaki 8 §)
- kuntien äänestysaluejaotuksen muuttumista koskevat tiedot toimitetaan maistraatilta Väestörekisterikeskukselle sitä mukaa kun ilmoituksia kunnilta saadaan, kuitenkin viimeistään tiistaina 2.5.2016 (lähetetään osoitteella *Väestörekisterikeskus, Vaalit/Pauli Pekkanen PL 123, 00531 HELSINKI*)
- tiedot väestötietojärjestelmään tallennetuista äänestysalueiden numerotunnuksista ja nimistä lähetetään Väestörekisterikeskuksesta kunnalle tarkistettavaksi viimeistään maanantaina 2.6.2016
- kuntajaon muuttamista koskevan päätöksen vuoksi tehtävä äänestysaluejaotuksen tarkistuspäätös, jota ei ole voitu kuntajakopäätöksen aikataulun vuoksi tehdä ja ilmoittaa normaalisti 30.4.2016 mennessä, on ilmoitettava maistraatille (ja ajankohdasta johtuen samanaikaisesti myös Väestörekisterikeskukselle) viimeistään torstaina 7.7.2016.

7. Yhteyshenkilöt Väestörekisterikeskuksessa

Äänestysaluejaon muutosten ilmoittaminen ja rekisteröinti, myös rakennuslupia koskien:

- Raili Aalto, puh. 0295 535 201

Äänestysaluerajojen toimittaminen sähköisesti; vaaliasiat yleensä

- Pauli Pekkanen, puh. 0295 535 282

Sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi[at]vrk.fi.

Äänestysaluejaon muutoksen tarpeiden kartoituksessa ym. suunnittelussa hyödynnettävät tilastot kunnan asukasluvusta äänestysalueittain ovat saatavissa Väestörekisterikeskuksen Internet-sivuilta www.vrk.fi kohdasta: "TILASTOT" – Vaalitulastoja – Asukasluku äänestysalueittain.

Kunnanhallitusta pyydetään saattamaan tämä kirje kunnan keskusvaalilautakunnan tietoon. Mikäli kunnassa on tehty tai on vireillä äänestysaluejaon muuttamista koskeva päätös, keskusvaalilautakuntaa pyydetään saattamaan tämä kirje myös kunnan rakennusvalvonnan tietoon ja varmistamaan se, että äänestysaluejaon muutos huomioidaan toteutuessaan myös rakennuslupiasioiden käsittelyn yhteydessä, tämän kirjeen kappaleen 4 ohjeiden mukaan.

Projektchef

Pauli Pekkanen

TIEDOKSI Maistraatit ja yksiköt

Väestörekisterikeskus
Befolkningsregistercentralen

datum 23.2.2016

dnr 473/330/15

Till kommunstyrelserna
(exkl. kommunerna på Åland)

ANMÄLAN AV ÄNDRAD INDELNING I RÖSTNINGSSOMRÅDEN TILL MAGISTRATEN

1. Allmänt

Enligt 8 § i vallagen utgör kommunen ett röstningsområde, om det inte är nödvändigt att dela in den i flera röstningsområden. Vallagen innehåller inte några noggrannare bestämmelser om röstningsområdenas areal eller invånarantal. Beslut om röstningsområdena fattas av fullmäktige.

Om indelningen i röstningsområden har ändrats genom ett beslut av fullmäktige gäller den nya indelningen vid val och folkomröstningar som förrättas från och med den 15 oktober 2016, om fullmäktiges beslut anmäls till magistraten senast den 28 april 2016.

Magistraten förmedlar de ändringar i indelningen i röstningsområden som har kommit till dess kännedom till Befolkningsregistercentralen, som ser till att varje byggnad i byggnadsinformationen i befolkningsdatasystemet förses med korrekt information om vilket röstningsområde byggnaden tillhör enligt fullmäktiges beslut. Befolkningsregistercentralen sörjer även för att uppgifterna om röstningsområdena är uppdaterade i valdatasystemet när informationen om röstningsställena inför respektive val börjar upprättas.

Då ett rösträttsregister inför ett val upprättas utifrån informationen i befolkningsdatasystemet fastställs en röstberättigad persons röstningsområde utifrån den information som har antecknats för den röstberättigade personens bostadshus. Utifrån detta bestäms vilket röstningsområde och röstningsställe de röstberättigade i vallängden hänförs till, med andra ord var de röstberättigade kan gå och rösta på valdagen.

Fullmäktige fastställer i sitt beslut om att ändra indelningen i röstningsområden även röstningsområdet för röstberättigade som saknar bostad, bor på inrättningar eller är fast bosatta utomlands.

2. Ändringar i indelningen i röstningsområden ska anmälas till magistraten senast 28.4.2016

Enligt 8 § 2 mom. i vallagen ska kommunen anmäla ett fullmäktigebeslut som gäller ändring av indelningen i röstningsområden till magistraten senast den 30 april 2016, eftersom detta år nämnda dagen infaller på söndag, ska de anmälan göras senast den fredag 28.4.2016.

För att säkerställa att informationen förmedlas på ett smidigt och felfritt sätt borde man informera magistraten om en pågående ändring av indelningen i röstningsområden i god tid före den tidsgräns som vallagen anger. Om fullmäktige redan har fattat beslut om att ändra indelningen i röstningsområden från och med den 15 oktober 2016 ska den anmälan till magistraten som föreskrivs i vallagen göras utan dröjsmål. Magistraternas kontaktuppgifter finns vid behov tillgängliga på webbplatsen www.maistraatti.fi/sv.

I praktiken räcker det med att anmälan om ändring av indelningen i röstningsområden innehåller följande:

- ett utdrag ur fullmäktiges protokoll,
- de skriftliga utredningar inklusive eventuella kartbilagor med vilka ändringen har lagts fram för fullmäktige inför beslutsfattandet (kan ingå i det ovannämnda utdraget och behöver då inte lämnas in separat).

I de dokument som ingår i anmälan ska det i samtliga fall tydligt framgå vilket röstningsområde den ändrade indelningen gäller, och uppgifterna ska specificeras på det sätt som uppdateringen av befolkningsdatasystemet förutsätter. Indelningen i röstningsområden registreras i systemet ända ner till varje enskild byggnad. Följaktligen måste kommunen klart och tydligt uppge vilka områden som slås ihop och vilka som splittras osv.

Det skulle vara tydligast, i fall ni som en del av fullmäktigebeslutet eller som bilaga använde er av en tabell var ni märker i sida vid sida gamla och nya indelningen av röstningsområden exempelvis på följande sätt:

Gamla röstningsområdet	Nya röstningsområdet
001 Centrum	001 Centrum
002 Sivula	001 Centrum
003 Laitala	002 Västra
004 Pirttimäki	003 Östra
005 Tupavuori	003 Östra

(Exemplet ovan visar ett fall, där hela röstningsområden slås samman.)

Den indelning i röstningsområden som fullmäktige har beslutat om och som har anmälts till magistraten gäller tills vidare, dvs. i alla val och folkomröstningar fram till dess att indelningen ändras igen i den ordning som vallagen anger.

För att säkerställa att beslutet av ändringar i indelningen i röstningsområden har mottagits, Befolkningsregistercentralen ber att fullmäktigebeslut meddelas med mejl till Befolkningsregistercentralen; adressen vrk.vaalit@vrk.fi.

3. Registrering av ändringar i indelningen i röstningsområden i befolkningsdatasystemet

Befolkningsregistercentralen sörjer i praktiken för att ändringar i indelningen i röstningsområden registreras i befolkningsdatasystemet, så att ändringarna beaktas då rösträttsregistret för respektive val upprättas.

Magistraten meddelar omedelbart Befolkningsregistercentralen om de fullmäktigebeslut gällande ändringar i indelningen i röstningsområden som magistraten har fått kännedom om.

Befolkningsregistercentralen kontaktar vid behov de aktuella kommunerna och magistraternas ansvariga personer och kan be dessa att granska resultatet av registreringen av den ändrade indelningen i röstningsområden allteftersom arbetet framskrider.

Informationen om röstningsområde är i befolkningsdatasystemet i första hand en byggnadsuppgift, och röstningsområdet för en röstberättigad person fastställs utifrån den registrerade informationen om i vilken byggnad personens fasta bostad är belägen. I befolkningsdatasystemet kan en byggnads läge i förhållande till indelningen av kommunen i röstningsområden definieras utifrån följande uppgifter:

- beteckningen för röstningsområdet enligt den gällande (gamla) indelningen i röstningsområden,
- kartkoordinaterna för byggnadens s.k. mittpunkt,
- gatuadressen,
- beteckningen för den fastighet där byggnaden är placerad.

Med tanke på registreringsbehoven är det mest praktiskt att fastställa ändringar i indelningen i röstningsområden antingen som ändringar i förhållande till den gamla indelningen i röstningsområden (när det helt enkelt är fråga om att hela gamla röstningsområden slås samman till nya röstningsområden) eller genom att rita upp de nya gränserna för röstningsområdena i det GIS-program som kommunen har tillgång till.

Om ändringen av indelningen i röstningsområden gäller sammanslagning av två eller flera röstningsområden är registreringen av ändringen en tekniskt sett enkel åtgärd. Då behöver kommunen endast lämna in en verbal utredning och eventuellt bifoga en allmänt hållen kartskiss till denna för att ändringen ska kunna registreras.

När ändringen av indelningen i röstningsområden handlar om att de gamla röstningsområdena delas in på ett nytt sätt, genomförs registreringen av ändringarna i röstningsområdena med hjälp av GIS-teknik med utgångspunkt i den information som kommunerna har lämnat om de nya gränserna för röstningsområdena samt de uppgifter som befolkningsdatasystemet innehåller om byggnadernas läge på ett kartunderlag (koordinaterna för byggnadernas mittpunkter).

I det här fallet ska kommunerna inte enbart meddela magistraten om fullmäktiges beslut inom den utsatta tiden på det sätt som vallagen förutsätter, utan gränserna för röstningsområdena enligt beslutet ska överlämnas i elektronisk form till Pauli Pekkanen på Befolkningsregistercentralen, tfn 0295 535 282, e-post: fornamn.efternamn@vrk.fi.

Kommunerna ombes lämna in gränserna för röstningsområdena i KKS-grundkoordinatsystemet eller i ETRS-TM35FIN-koordinatsystemet i form av överföringsfiler i Mapinfo-format. *Vid behov kan informationen om gränserna för de nya röstningsområdena även överlämnas på annat sätt. Man bör dock i*

god tid avtala om detta med den ovannämnda kontaktpersonen på Befolkningsregistercentralen.

När man fastställer indelningen av kommunen i röstningsområden borde man se till att inget röstningsområde har ett så stort antal röstande att det medför nackdelar för de röstande i form av stockningar på röstningsstället. Att ett röstningsområde har ett mycket stort antal röstande medför även att den preliminära resultaträkningen på valdagens kväll går långsammare, så att hela kommunens resultaträkning fördröjs.

Vid behov kan man enkelt och på ett ändamålsenligt sätt dela in kommunens röstningsområden i områden som till antalet röstande är mindre eller har en jämnare fördelning på det sätt som nämns ovan, dvs. genom att definiera gränserna för de nya röstningsområdena på en karta/i ett GIS-program och överlämna informationen om gränserna till Befolkningsregistercentralen.

Kommunsammanslagningar

Den indelning i röstningsområden som träder i kraft den 15 oktober 2016, beaktar de förändringar i kommunindelningen som träder i kraft den 1 januari 2017.

Då ett beslut av statsrådet eller finansministeriet om ändrad kommunindelning föranleder en översyn av indelningen i röstningsområden (till exempel en ändring av numren på röstningsområdena i och med att kommunen vid sammanslagningen får nya röstningsområden eller som en följd av att ett eller flera röstningsområden försvinner), ska kommunfullmäktige eller sammanslagningsstyrelsen för den nya kommunen fatta beslut om indelningen i röstningsområden i den utvidgade kommunen eller den nya kommunen. När hela kommuner slås samman måste ett beslut om indelningen i röstningsområden alltid fattas – utan undantag.

Om beslutet om ändring av kommunindelningen har fattats i ett så tidigt skede att man hinner ändra indelningen i röstningsområden och meddela magistraten om detta senast den 30 april 2016, är förfarandet det samma som normalt vid ändring av indelningen i röstningsområden, och man kan vid behov fatta ett beslut om exempelvis sammanslagning eller delning av röstningsområden eller ändrade gränser för röstningsområdena.

Om man på grund av tidpunkten för beslutet om kommunindelningen inte hinner meddela magistraten om den ändrade indelningen i röstningsområden före den 30 april 2016, kan kommunen eller sammanslagningsstyrelsen för kommunsammanslagningen se över indelningen i röstningsområden genom att numrera om de befintliga röstningsområdena. I ett så sent skede går det dock inte längre att ändra gränserna mellan röstningsområdena.

4. För kommunens byggnadstillsyns kännedom

Kommunens byggnadstillsyn sörjer för att korrekt information om röstningsområdet registreras för alla nya byggnader som uppförs i kommunen redan när byggnadstillstånd beviljas. De tillståndsenliga uppgifterna om nybygget anmäls till Befolkningsregistercentralen (elektroniskt) eller magistraten (på

pappersblankett) för registrering i befolkningsdatasystemet. På så sätt har byggnaden redan försetts med information om röstningsområde när de första invånarna flyttar in.

När indelningen i röstningsområden ändras i kommunen ska de personer som ansvarar för ändringen av indelningen informera kommunens byggnadstillsyn om ärendet och se till att byggnadstillsynen anger informationen om röstningsområde enligt den gamla indelningen för byggnadstillstånd som beviljas i juli, medan **byggnadstillstånd som beviljas från och med augusti ska för-ses med information om röstningsområde enligt den nya indelningen som träder i kraft den 15 oktober**. Informationen om de byggnadstillstånd som har beviljats i augusti anmäls och registreras i befolkningsdatasystemet i september, då man i systemet redan har övergått till att använda den indelning i röstningsområden som ska följas i val som förrättas från och med den 15 oktober.

Kontaktpersonerna på Befolkningsregistercentralen, som finns omnämnda i slutet av det här brevet, ger vid behov ytterligare information och anvisningar i ärendet.

5. Information om röstningsområdena och röstningsställena på valdagen

Nummer på röstningsområdet

Det är obligatoriskt med nummer på röstningsområdena, också när kommunen bara har ett röstningsområde, det vill säga när kommunen inte är indelad i röstningsområden. Då har röstningsområdet alltid nummer 001.

Numren på röstningsområdena ligger i intervallet mellan 001 och 999 och kan vid behov åtföljas av en versal (A, B...), det vill säga en s.k. indelningsbokstav. Röstningsområdena numreras i allmänhet från 001 och uppåt utan luckor.

Namn på röstningsområdet

Röstningsområdet kan ges ett namn om det finns fler än ett röstningsområde i kommunen. (Kommuner med bara ett röstningsområde kan ge röstningsområdet samma namn som kommunen.) Namnet på röstningsområdet skrivs ut på meddelandekortet om rösträtt och bör med tanke på de röstande vara så tydligt och beskrivande som möjligt. Det rekommenderas att kommunerna använder namn på stads- eller kommundelar, byar och andra tydliga ortsnamn av motsvarande slag som syftar på samhällsstrukturen och som är allmänt kända bland invånarna. Flera röstningsområden kan ha samma namn om det är befogat (exempelvis en stor stadsdel), men då måste namnet åtföljas av en versal eller en romersk siffra för att områden med samma namn ska kunna skiljas åt.

Exempel:

Röstningsområdena Ulrikasborg A, Ulrikasborg B och Ulrikasborg C.
Kyrkoby I, Kyrkoby II.

Röstningsområdet bör inte ha samma namn som röstningsstället, bland annat för att båda anges på meddelandekortet. Att röstningsstället ändras skulle i det här fallet leda till att också namnet på röstningsområdet måste ändras (trots att det kanske endast är fråga om ett tillfälligt byte av röstningsställe i röstningsområdet, till exempel på grund av en renovering).

Namn på röstningsstället på valdagen

Varje röstningsområde ska ha ett röstningsställe, där de röstberättigade som finns upptagna i vallängden för området i fråga kan gå och rösta på valdagen. Namnet på röstningsstället anges på meddelandekortet i enlighet med kommunens beslut. Precis som röstningsområdenas namn bör namnet på röstningsstället vara så tydligt och beskrivande som möjligt, så att det är lätt för de röstande som bor i röstningsområdet att hitta fram. Röstningsställena på valdagen finns vanligen på skolor eller andra kommunala verksamhetsställen, och det är naturligtast att använda de vedertagna officiella namnen (som sannolikt finns på de informationstavlor, skyltar och liknande som finns på platsen).

Exempel på namn på röstningsstället på valdagen:

Kronoby lågstadieskola
Stadshuset
Drumsö filialbibliotek

Besöksadress för röstningsstället på valdagen

Besöksadressen för röstningsstället anges på meddelandekortet, och precis som namnet på röstningsstället är informationen viktig för att man ska hitta fram till röstningsstället i praktiken. Den adress som anges för röstningsställena ska vara besöksadressen, inte postadressen: det är fråga om den adress som de röstande behöver för att hitta rätt. Därför ingår inte information om postnumret eller postanstalten i röstningsställets adress.

Exempel på adresser till röstningsställen:

Centralgatan 4
Parkgatan 20, entréhallen på vån. 2
Torggatan 2, ingång från Kyrkogränden

Röstningsområdena och röstningsställena i alla kommuner kan kontrolleras i delregistret för basdata i valdatasystemet. Där kan man se vilka lösningar andra kommuner har gått in för i fråga om namnen och adresserna.

Röstningsområden för särskilda grupper

När kommunfullmäktige beslutar om ändringar i indelningen i röstningsområden måste man samtidigt bestämma vilket av kommunens röstningsområden som ska gälla de röstberättigade i kommunen som enligt befolkningsdatasystemet inte är bosatta i någon fastighet (byggnad eller lägenhet). Till denna grupp hör förutom kommuninvånare utan stadigvarande bostad och personer

på vårdinrättningar eller andra inrättningar även kommunens s.k. frånvarande befolkning, det vill säga finländska medborgare som är permanent bosatta utomlands (så kallade utlandsfinländare).

Utlandsfinländare har inte rösträtt vid kommunalval, men de kan rösta i riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval också på valdagen på röstningsstället i det röstningsområde som har angetts för den frånvarande befolkningen i deras så kallade folkbokföringskommun.

När kommunen fastställer röstningsområdet för de röstberättigade som inte är bosatta i någon fastighet, anger magistraten detta som röstningsområde för personer på vårdinrättning, bostadslösa och personer utan känd hemvist och andra särskilda grupper. Befolkningsregistercentralen anger för sin del automatiskt samma röstningsområde som förval också för utlandsfinländare. Helsingfors är ett undantag i detta fall. Där är fallen så många att staden har ett särskilt röstningsområde för bostadslösa m.fl. Helsingforsbor och ett separat röstningsområde för utlandsfinländare.

Vanligen brukar röstningsområdet för särskilda grupper vara ett röstningsområde (röstningsställe) med goda kommunikationer.

6. Tidtabell för anmälan av ändringar i indelningen i röstningsområden

- Kommunerna ska anmäla fullmäktiges beslut om att ändra indelningen i röstningsområden till magistraten omedelbart, i alla fall **senast fredagen den 30 april 2016** (8 § i vallagen).
- Magistraten ska förmedla informationen om kommunernas ändringar i indelningen i röstningsområden till Befolkningsregistercentralen (adress: Befolkningsregistercentralen, Val/Pauli Pekkanen, PB 123, 00531 HELSINGFORS [OBS! Ny adress]) allteftersom kommunerna lämnar in anmälningarna, dock senast tisdagen den 2 maj 2016.
- Befolkningsregistercentralen skickar ut uppgifterna över de nummerbeteckningar och namn på röstningsområdena som har registrerats i befolkningsdatasystemet till kommunerna för kontroll senast måndagen den 2 juni 2016.
- Om kommunen på grund av ett beslut om ändrad kommunindelning måste fatta ett beslut om att se över indelningen i röstningsområden och på grund av tidsschemat för beslutet om kommunindelningen inte kan genomföra detta och anmäla ändringarna på normalt sätt senast den 30 april 2016, ska kommunen anmäla ändringen till magistraten (och på grund av tidpunkten samtidigt även till Befolkningsregistercentralen) senast måndagen den 7 juli 2016.

7. Kontaktpersoner på Befolkningsregistercentralen

Anmälan och registrering av ändringar i indelningen i röstningsområden, även beträffande byggnadstillstånd:

- Leila Kivistö, tfn 0295 535 240

Elektronisk anmälan av gränserna för röstningsområdena; valärenden i allmänhet

- Pauli Pekkanen, tfn 0295 535 282

E-postadresser: fornamn.efternamn@vrk.fi.

Den statistik över kommunens invånarantal enligt röstningsområde som används för kartläggning av behovet av att göra ändringar i indelningen i röstningsområden och annan planering finns tillgänglig på Befolkningsregistercentralens webbplats www.vrk.fi/sv, under punkten:

”STATISTIK” – Valstatistik – Invånare.

Kommunstyrelsen ombes bringa detta brev till kommunens centralvalnämnds kännedom. Om kommunen har fattat ett beslut om att ändra indelningen i röstningsområden eller om ett ärende beträffande ändring av indelningen i röstningsområden är anhängigt i kommunen, ombes centralvalnämnden bringa detta brev också till kommunens byggnadstillsyns kännedom och säkerställa att ändringen av indelningen i röstningsområden då den genomförs även beaktas vid behandlingen av byggnadstillståndsärenden, i enlighet med anvisningarna i kapitel 4 i detta brev.

Projektchef

Pauli Pekkanen

TILL KÄNNEDOM Magistraterna och deras enheter